

Tearing and Opening

2

כלל גרול פרק שביעי שבת

הקורע

על מנת לתפור: קריעה במשכן מי היה רבה ורבי זורא דאמרי תרווייהו
שכן יריעה שנפל בה דרנא קרעין בה
ותפרין אותה:

באור הלכה

* ולא נתפון לקלקל וכו'. כל זה הוא לשון הרמב"ם פרק י מהלכות שקת
הלכה יו"ד, ומשמע בברור דעתו, דהא דבעינן בגמרא קורע על-מנת לתפור משום
דאי לאו הכי הוי לה מקלקל, אבל אם מבנין לצורך איזה דבר-תקון, אפילו במקבון
שלא על-מנת לתפור חיוב, ובהכי ניתא דהקניס הרמב"ם דין הפותח בית הצנאר
בשבת גם-כן בכלל דיני הקורע לחיוב, ואף דהוא בנדאי שלא על-מנת לתפור,
משום דמתקו בקריעתו את הבגד.

4

SHABBAT CHAPTER 7 MISHNAH 2

1

אַבוֹת מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חֹסֵר אַחַת:

הַגּוֹזֵז אֶת הַצֵּמֶר, הַמְּלַבֵּנוֹ, וְהַמְּנַפְצוֹ, וְהַצּוֹכְעוֹ, וְהַטּוֹהֵה,
וְהַמְּסֵךְ, וְהַעוֹשֶׂה שְׁנֵי בְּתֵי נִירִין, וְהַאֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין, וְהַפּוֹצֵעַ שְׁנֵי
חוּטִין; הַקּוֹשֵׁר, וְהַמְּתִיר, וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת; הַקּוֹרֵעַ עַל מְנַת
לְתַפּוֹר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת;

The main classes of activity [*melakhah*] are forty less one:

shearing the wool,
bleaching it, beating it, dyeing it, spinning, stretching the warp on
the loom, making two loops, weaving two threads, separating two
threads; tying a knot, untying a knot, sewing two stitches; tearing in
order to sew two stitches;

י הקורע כדי לתפור שתי תפירות על מנת לתפור שתי תפירות - חיוב.
אבל הקורע להפסידה - פטור, מפני שהוא מקלקל.

הקורע בתמתו או על מת שהוא חיוב לקרע עליו - חיוב, מפני שמישב את דעתו
בדבר זה ויגות יצרו; והואיל וחתמו שוככת בדבר זה - הרי הוא כמתקן, וחיוב.
והפוח בית הצנאר בשבת - חיוב.

יא המדבק נירות או עורות בקולן של סופרים וכיוצא בו - הרי זה תולדת
תופר, וחיוב.

וכן המפרק נירות דבוקין או עורות דבוקין, ולא נתפון לקלקל בלבד - הרי זה
תולדת קורע, וחיוב.

3

10. A person who tears [a length of a garment] sufficient to tie two stitches³⁵ for the sake of tying two stitches is liable.³⁶ In contrast, one who tears with the intent to ruin is not liable, for [his activity] is destructive in nature.³⁷

A person who tears in a fit of rage or [one who rends his garments] for the sake of a deceased person for whom he is required to rend his garments³⁸ is liable, for by doing so he settles his mind and calms his natural inclination. Since his anger is soothed through this act, it is considered to be constructive in nature and he is liable.³⁹

A person who makes an opening for a neck [in a garment] on the Sabbath is liable.⁴⁰

11. A person who attaches paper or hides together with scribe's glue and the like is liable for performing a derivative of the forbidden labor of sewing.⁴¹

Conversely, a person who separates papers or hides that are stuck together is liable for performing a derivative of the forbidden labor of tearing⁴² if his intent is not merely destructive.

5

הלכות שבת סימן שמ

יג (מ) *ע"אין שוברים החרס

ואין קורעין *הנייר, (מא) מפני שהוא כמתקן פלי: יד המדבק ניירות או עורות בקולן של סופרים וכיוצא בו, (מב) *הרי זה תולדת תופר *וחיב; וכן המפרק ניירות דבוקים או עורות דבוקים *ולא נתפון לקלקל (מג) בלבד, (מד) הרי זה תולדת (מח) קורע (מה) *וחיב: משנה ברורה

מקלקל. ואם מכון לקלקל בלבד, פטור ואסור לכתחלה ככל מקלקלין דשבת: (מד) הרי זה תולדת קורע. וכל-שכן בקורע בגגד במקום התפירה לאיזה תועלת דחיב [תו"ש]: (מה) וחיב. ודוקא בזה שדבוק זה נעשה לקיום, אבל היכא שנדבקו הדפין להדי על-ידי שצנה או בשעת הקשירה מטר לפתחון, כמו שכתוב סימן שיד סעיף י, גיין דלא נעשה לקיום, כל-שכן הכא דנעשה ממילא בלא מתפון, לפיכך אינו דומה כלל לתופר ואין בו משום קורע [מ"א]. ואם נדבקו במקום האותיות אסור לפרקן, ועין לעיל בסעיף ג בבאור הלכה שם. ולקורע מחדש דפין של הספרים שלא נחתכו מבעוד יום, יש בהן חיובא ואפלו על-ידי אינו-יהודי אסור [פמ"ג, ועיין בבה"ל]. מי שנסתפקו בגדיו בקוצים, מפרישן בצנעה ויבטח שלא יקרע, ואם נקרע נקרע, וכן מטר ללבש בגדים חדשים, ואם נקרע נקרע, שאינו מתפון לקריעה. ופוצעין אגוזים במטלית [הנינו שפכה על המטלית כדי לשפרם] ואינו חושש שמא תקרע [רמב"ם בפכ"ב]:

(מא) מפני וכו'. ומיני ב שאין מקפיד על המדה, דאי לאו הכי יש בו (עד) גם משום מחתך. (עס) ואם קורע ניר לקרעים כדי לקנות את עצמו בהן או לשאר איזה תשמיש, חיב משום קורע, שהוא קורע על-מנת לתקן, וכדלקמן בסעיף יד; והמתבר שלא הזכיר כאן הטעם משום קורע, עין בבאור הלכה. ולקורע אגרת המחתם, (עו) אפלו אם זָהר שלא ישבר אותיות החתימה רק יקרע הניר ששביכה, גם-כן אסור לכלי עלמא, ואפלו לומר לאינו-יהודי (עו) יש זָהר אם לא לצורך גדול. ובאגדה כתוב, שיאמר לאינו-יהודי איני יכול לקרותו על זמן שאין פתוח, ואם זבין האינו-יהודי מעצמו ויפתחנו לית לן בה: יד (מב) הרי זה תולדת תופר. ומסתברא דשעורו גם-כן כמו בתופר, דהנינו שעור ב' תפירות לחיוב. ועין בבאור הלכה: (מג) בלבד. אלא בשביל איזה תועלת, אף שלא נתפון בזה כדי לדבקם עוד ביותר, מפל מקום חיב משום קורע, דלא בעינן בקורע דוקא על-מנת לתפר, אלא בשביל איזה תקון כדי שלא יהיה

6

חבית פרק שנים ועשרים שבת קמו

מתני' שוכר
אדם חבית - מליאה גרוגרות בסכין או בסוף לאכול ממנה גרוגרות דאין במקלקל שום איסור בשבת: ובלבד שלא יחסין לעשות כלי - לנוקבה יפה בפתח גאה: אין טוקבין מגופה - הדטוקה (י) צפה החבית לעשות נקב אלא טעל את טולה אבל כי נקיב לה מתקן פתחה: וחכמים מתירין - דאין דרך פתח לחבית בכך: ולא יקבנה מלידה - בגמרא מפרש לה: שהיא ממרח - ויש כאן משום ממתק: בערב - מדינה*: מחטאת - שמה מירח השעוה לדוכה בדופני הבלי כזני הנקב:

מתני' *שובר אדם
את החבית לאכול הימנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי ואין נוקבין מגופה של חבית דברי ר' יהודה *וחכמים ימתירין ולא יקבנה מצדה ואם יחיתה נוקבה לא יתן עליה שעוה מפני שהוא ממרח אמר ר' יהודה *מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר דיששני לו מחטאת:

7

רבינו נסים חבית פרק שנים ועשרים שבת

מתני' שוכר
אדם חבית לאכול ממנה גרוגרות - פרש"י ו"ל דאין במקלקל שום איסור שום ולא נהירא דנהי דכל המקלקלין פטורין איסור מיהא חיבא חללא הייך סעמח דבין דכשלמה מקלקל פטור אבל אסור הכל משום טרף שבת שרי לכתחלה מיהו כי שריא חוקא ככלי קבין דלא שייך ביה צנע וסתייה אבל ככלי גדול לא